

EXPRESS

ILUSTROWANY

ROK II

ŁÓDŹ, ŚRODA, 16 LIPCA 1947 ROKU

Nr 192(490)

Marshall odkrył karty

**Chodzi o interes... Stanów Zjednoczonych. — Europa —
wysoką stawką. — Anglia w pułapce dolarowej**

Brytyjski system gospodarczy odczuwa coraz dotkliwiej brak dolarów. Omiawiając ten stan, londyński „Daily Worker” pisze, że Anglia musi się wyrzec importu 33-ch rodzajów produktów żywnościowych z Ameryki. Dziennik przypomina, że w myśl umowy brytyjsko-amerykańskiej, Anglia zmuszona jest jednocześnie wyrzec się importu tych produktów z innych krajów, nawet z dominiów. Jak wiadomo, w dziedzinie żywności W. Brytania zależy niemal całkowicie od importu. Anglia znalazła się

W DOLAROWEJ PUŁAPCE

I teraz zmuszona jest albo prosić o nowe pożyczki, albo zacisnąć pasa.

Tak obróciła się przeciwko Anglii „bezinteresowna pomoc amerykańska”. Jeśli amerykańskie tak bezwzględnie odnieśli się do swych „braci” anglosaskich, to można sobie wyobrazić jakie skutki pomoc taka przynieść może

INNEM PAŃSTWOM EUROPEJSKIM

Sam minister Marshall rozwiał zresztą wszelkie wątpliwości i złudzenia co do tego, jaki los spotkałby kraje, które zechciałyby skorzystać z amerykańskiej oferty „pomocy”. Wygłosił on wczoraj na zebraniu 48 gubernatorów Stanów Zjednoczonych w Salt Lake City przemówienie, w którym poruszył zagadnienia, związane z planem pomocy amerykańskiej dla Europy. Mówca podkreślił, że plan pomocy amerykańskiej dla Europy, który znajdzie się na wokandy kongresu z początkiem przyszłego roku, odpowiadając będzie w całej pełni

INTERESOM NARODOWYM STANÓW ZJEDNOCZONYCH.

Stany Zjednoczone, zaznaczył Marshall — powinny rozszerzyć swą pomoc dla krajów europejskich, gdyż

Strajk na Sycylii

Domagają się nacjonalizacji kopalń

Kierownictwo związku zawodowego górników sycylijskich postanowiło proklamować strajk generalny. Górnicy sycylijscy domagają się realizacji postanowień dotyczących nacjonalizacji kopalń i rafinerii.

20 tys. topielców

Strasliwa powódź w Chinach

W rezultacie olbrzymiej klęski powodzi w Chinach, w prowincji Kwangsi zginęło 20.000 ludzi. Półtora miliona Chinczyków pozostało bez dachu nad głową.

Dowództwo alianckie

zostanie przeniesione do Heidelbergu

Władze amerykańskie i brytyjskie w Niemczech zastanawiają się nad przeniesieniem dowództwa wojsk amerykańskich z Frankfurtu do Heidelbergu. Frankfurt stałby się w ten sposób siedzibą niemieckiej rady gospodarczej oraz stolicą polityczną i gospodarczą Niemiec zachodnich.

EUROPA JEST DLA STANÓW ZJEDNOCZONYCH STAWKĄ, KTÓREJ WARTOŚCI NIE MOŻNA OKREŚLIĆ.

Tak więc karty zostały odkryte. O interesach narodowych państw mających przyjąć „pomoc” — p. Marshall nie

wspomina. Jest już bowiem jasne, że państwa te wyjdą na tym interesie w najlepszym razie tak, jak Anglia na owej „bezinteresownej pożyczce dolarowej”. Lub też mówiąc naszym językiem — jak Zabiłocki na mydle...

Było do przewidzenia...

Fiasko obrad paryskich

Delegaci wyjechali rozczarowani. — Korzyść odniosły b. państwa nieprzyjacielskie

Wczoraj odbyła się ostatnia sesja konferencji paryskiej. Min. Bevin domagał się aby Hiszpania również korzystała z pomocy amerykańskiej. Na zakończenie nie Bevin złożył podziękowanie rządowi francuskiemu za gościnność i zamknął konferencję.

W kołach dziennikarskich twierdzą, iż Amerykanie zażądali, by Włochom przyznano na konferencji stanowisko trzeciego mocarstwa — po Angli i Francji. Zadanie to zostało spełnione.

Delegacji państw biorących udział w konferencji wyjechali z Paryża rozczarowani przebiegiem obrad, zakończonych fiaskiem.

Ostatnia odpowiedź Trumana odrzuciła pomoc amerykańską, tak, że konferencja była korzystna dla Włoch, Hiszpanii i dla Niemiec ze względu na uchwalone wnioski, traktujące te państwa na równi z aliantami.

„Nowe” instrukcje rządu USA

Postawić Niemcy na nogi

oto pobożne życzenie kapitału amerykańskiego. — Frazesy o samowystarczalności — zasłoną dymną dla zwiększenia produkcji stali

Rząd Stanów Zjednoczonych przestał gen. Clay — dowódcy amerykańskiej strefy okupacji Niemiec nowe dyrektywy. W dyrektywach tych zaleca się gen. Clay, aby poczynił wszelkie wysiłki celem osiągnięcia jedności ekonomicznej dwóch stref zachodnich z innymi strefami okupacji. Rząd amerykański pragnie podniesienia gospodarki niemieckiej do takiego stopnia, aby Niemcy stały się samowystarczalne pod względem ekonomicznym. Rząd USA sądzi, iż ten poziom produkcji, który został uprzednio ustalony, jakkolwiek usuwa obawę przed odrodzeniem się militarystyki niemieckiej nie pozwala Niemcom osiągnąć samowystarczalności. Gen. Clay zostaje upoważniony do konsultacji z organizacjami międzynarodowymi w sprawie wywołania wojny z Niemcami.

Europa potrzebuje bowiem „wkładu Niemiec” i nawzajem — Niemcy potrzebują dostaw z krajów europejskich.

Odnosnie sprawy upaństwowienia zakładów przemysłowych generałowi Clay zaleca się, aby nie ingerował, gdyż sprawa ta jest pozostawiona do rozstrzygnięcia samemu Niemcom(!).

W dniu dzisiejszym przedstawiciele USA w Berlinie mają ogłosić nowy plan produkcji przemysłu niemieckiego.

Opinia germanofilijskich kół waszyngtońskich o konieczności odbudowy silnych Niemiec spotyka jednak w samych USA sprzeciw.

Postępowa organizacja amerykańska,

która postawiła sobie jako cel utrzymanie pokoju na świecie wystosowała do Marshalla list, w którym zwalcza twierdzenia amerykańskiego zarządu wojskowego w Niemczech i pewnych kół waszyngtońskich, iż odbudowa ciężkiego przemysłu niemieckiego jest nieodzowna dla odbudowy Europy.

Twierdzenia te — głosi list — są anachroniczne z poglądami kół alianckich po pierwszej wojny światowej, które, jak wiadomo, umożliwiły zbrojenia niemieckie.

Autorzy listu stwierdzają wbrew opinii oficjalnym, że dla zdobycia przez Niemcy środków płatniczych na import wystarczy całkowicie rozwój przemysłu lekkiego, rolnictwa oraz eksport węgla i innych surowców. Zdaniem organizacji, proponowane przez Stany Zjednoczone zwiększenie produkcji stali i węgla w Niemczech jest najniebezpieczniejszą polityką, jaka można wobec tego państwa stosować.

Armia japońska

ukrywa się jeszcze w Mandżurii

Donoszą z Tokio, że repatrianci z Mandżurii twierdzą, że w górach Czang-Pai-Szan na pograniczu mandżursko-koreańskim ukrywa się dotychczas armia japońska, licząca około 40 tys. żołnierzy.

W chwili zakończenia wojny Japończy ci, którzy stanowią część t. zw. armii Kwantungu, mającej rozpocząć kontrofensywę przeciwko armii radzieckiej, postanowili nie składać broni i ukryli się w niedostępnych okolicach górskich.

Kiedy zniszczą „atomówki“?

Anglicy chcieli nadal „straszyć” świat zapasem bomb atomowych

Donoszą z Nowego Jorku, że podkomisja ONZ, w skład której wchodzi przedstawiciele Chin, Australii, W. Brytanii i Związku Radzieckiego, postanowiła jednogłośnie, że przyszła międzynarodowa konwencja atomowa będzie zawierała klauzulę o zniszczeniu istniejących zapasów bomb atomowych oraz postanowienie, że energia atomowa może być wykorzystana tylko do celów pokojowych.

Przewodniczący podkomisji H.R. Wei,

przedstawiciel Chin oświadczył, że nie osiągnięto porozumienia co do terminu zniszczenia zapasu bomb atomowych. Delegat radziecki domagał się natychmiastowego zniszczenia po wejściu konwencji w życie. Natomiast delegat brytyjski stwierdził, że W. Brytania uważa iż zniszczenie może nastąpić dopiero gdy skuteczny system kontroli będzie opracowany i będzie funkcjonował.

Dyskusja nad tą sprawą została odroczo-

Jak jest w Anglii

(H. Or.) W Anglii zdarzył się niedawno taki wypadek. Do ministerstwa, kierującego rozdziałem materiałów na przebudowę i odbudowę, wpłynęło podanie o pozwolenie na zakup różnych urządzeń do centralnego ogrzewania w królewskim pałacu Buckingham. Dotychczasowe urządzenia są przestarzałe, wadliwe i nie grzeją. Ministerstwo odmówiło zezwolenia, twierdząc, że w obecnej sytuacji gospodarczej, zmiana systemu ogrzewania nie należy do spraw najważniejszych. Król będzie musiał marznąć...

No, nie martwmy się. Prawdopodobnie, tak bardzo nie zmarznie. I nie sądzicie, że cytując ten przykład, jesteśmy w Anglii i w jej obyczajach na śmierć zakochani, jak np. niektórzy nasi... ludowcy. Tym nie mniej, człowiek rozsądny zawsze uzna to, co jest pożyteczne i rozsądne, poępi zaś obyczaj szkodliwy — nie kierując się osobistymi obyczajami lub sympatiami.

Nie tak dawno rząd nasz rozpoczął wielką kampanię oszczędnościową. Wydane zostały surowe rozporządzenia o unikaniu wydatków zbędnych i luksusowych, o nie szastaniu pieniędzmi skarbowymi, o nie marnotrawieniu grosza państwowego. Czy wszyscy (dysponujący dobrem państwowym, a więc dobrem ogółu, dobrem naszym) i wszystkie (urzędy, instancje, instytucje) — stosują się do tych mądrych, celowych, koniecznych i rozsądnych, pojępi zaś obyczaj szkodliwy — nie kierując się osobistymi obyczajami lub sympatiami.

Każdy z nas mógłby dużo na ten temat powiedzieć.

Nie jesteśmy w Anglii zakochani. Ale mimo to, odrzucając tytuły zbyt drastyczne, jakie nam się pod pióro gwałtem cisną (i może właśnie dlatego), dajemy tytuł bardzo pogodny: jak jest w Anglii.

Jeśli się zaś niektórzy panowie w czas nie opamiętają, może przyjdzie kolej na tytuły inne.

Oszczędna Anglia nie naprawia pieca — nawet królowi. Czy nie zechcą sobie to zapamiętać różni nasi „dygnitarze“?

Dzieci przybrane

Jakie są formalności adopcji. — Czy matka fizyczna traci swoje prawa. — Potrzebna jest nowa ustawa

Do najbardziej skomplikowanych i trudnych zagadnień, jakie załatwia w chwili obecnej Urząd Stanu Cywilnego, należy adopcja dzieci, t. zw. przyzyskanie.

Wiele dzieci, wśród nich sieroty, pół sieroty, porzucone przez matkę i t. p., znajdują dom i kochających opiekunów, którzy albo natychmiast, albo też po pewnym czasie pragną je uznać za swoje, zaadoptować, dać nazwisko i wszelkie prawa własnego dziecka.

Czynią w tym celu wszelkie potrzebne starania i gdy już sprawa dobiega końca, następuje ogromne rozczarowanie. W metryce dziecka figuruje wprawdzie nazwisko przybranego ojca, ale uwidocznione jest również nazwisko matki fizycznej (tak się w terminologii prawa nazywa ta, która urodziła). Wtedy zaczyna się konflikt, który kończy się nawet wypadkami oddawania dzieci spowrotem.

Przybrani rodzice chcą, aby dziecko było ich własne. Aby nie został żaden ślad innych więzów rodzinnych, a przede wszystkim, aby dziecko gdy dorośnie nie wiedziało, że zostało przygarnięte, a uważało ich za jedynych, prawdziwych rodziców.

Ten instykt własności, czy instykt posiadania bez reszty jest psychologicznie zrozumiały. I szczególnie silny u kobiet. W pewnym wypadku, gdy bezdzietne małżeństwo pragnęło załatwić formalności adopcji i dowiedziało się, że jednak w metryce dziecka jako matka zapisana będzie kobieta, która im dziecko dobrowolnie oddała, mąż godził się na to, ale żona kategorycznie odmówiła swojej zgody.

— To już nie będzie moje dziecko i nigdy nie będę mogła traktować je tak, jakby było moje własne — powiedziała.

I chodzi tu jedynie o moment uczuciowy, gdyż pozatym, dziecko adoptowane ma wszystkie prawa. Nosi nazwi-

Wyjaśnienie

W związku z notatką o wypadku, który uległa ob. Katarzyna Piotrowska z ul. Felsztynskiego proszeni jesteśmy o wyjaśnienie, że została ona ranna nie gzymsem, lecz 3-kilogramowym odważnikiem, który spadł z balkonu. Ob. Piotrowska ma lat 75 i stan jej jest b. ciężki.

Codzienna nowelka „Expressu”

Mała łoża w cukierni

Drzwi zaczynają się obracać bardzo wolno, jakby się wahały.

Starszy-kelner spojrzął ku nim. Już wie, że wchodzi ktoś, niepewien jeszcze, czy lokal spodoba mu się i skłoni do pozostania. Zaraz ukaze się nowa twarz.

Ukazały się dwie. Młody pan w towarzystwie również młodej damy. Oglądają się badawczo. Ukradkiem i szybko ślizga się ich wzrok po obecnych na sali gościach. Kiwiają potem potakująco głowami.

— Czy zgadzasz się pyta jedno wzrokiem.

— Tak! — odpowiada w ten sam sposób drugie. — Wygląda tu spokojnie. Nikt nas nie będzie śledził. Możemy zosnąć!

Starszy-kelner ułatwia decyzję.

— Oto miły stolik w łoży, tam w kącie.

Wskazuje ręką. Parka zgadza się. Kącik jest zaciszny, zasłonięty przed ciekawymi spojrzeciami. Przyciśnięte światło rozmarza. Tam będzie dobrze.

Starszy-kelner jest zadowolony. Okiem znawcy mierzy nieznacznie przybyłych i wyrokuję:

sko przybranych rodziców i dziedziczy po nich, tak samo jak dziecko własne.

Ustawa, która reguluje te sprawy, niełatwo mogłaby być zmieniona. Niewątpliwie, w bardzo wielu wypadkach, byłoby znacznie lepiej dla dziecka aby o swoim pochodzeniu nie wiedziało. Aby nie podejrzewało nawet, że ta, która je wychowuje z miłością i oddaniem, to nie jest matka, a prawdziwą matką jest kobieta, która się go wyrzekła, czy je porzuciła. Tymbardziej, że zdarzają się takie np. wypadki.

Do Urzędu przychodzi 20-letnia dziewczyna, zapłakana i przerażona. Gdy była malutką, wzięła ją z sierocińca (gdzie zostawiła ją matka) obecni, przybrani rodzice. Wychowali, kochali, kształcili. Była ich córką, a oni byli jej ojcem i matką. O innych rodzicach nie wiedziała. Zaczęła pracować, powodzi jej się nieźle — i nagle odnajduje się prawdziwa matka. Dowiedziała się, że córka żyje w względnie dostatku, że pracuje i zarabia i zgłosiła się po swoje prawa matki (czyli do zarobków córki).

Dla uczuciowej dziewczyny, żyjącej w przeświadczeniu, że jest rodzoną córką swych opiekunów — jest to oczywiście wielki cios i wstrząs moralny.

Według prawa, fizyczna matka jest zawsze matką, bez względu na to, jak długo nie interesowały ją losy dziecka i mimo to, że właściwie sama z tego dziecka zrezygnowała.

— Ale jest inny aspekt tego zagadnienia, szczególnie ważny u nas po wojnie. Ież było wstrząsających wypadków w czasie okupacji, kiedy matki zabierano z domów, czy ulic od małych dzieci! Aresztowano, wywożono, ślad po nich ginął. Dziećmi opiekowali się obcy ludzie. I teraz, wracając z dalekiej tułaczki, jak taka matka mogłaby odnaleźć swoje dziecko, gdyby w dokumentach urzędowych nigdzie nie było jej nazwiska, a dziecko u przybranych rodziców, pod zmienionym nazwiskiem, często w innym mieście.

Wystarczy choć raz posłuchać przez radio skrzynki poszukiwania rodzin, aby zorientować się, jak ludzie się pogubili. Ilu rodziców szuka ciągle swych dzieci, ile dzieci czeka aż odnajdą się rodzice. A jeśli nawet rodzice nie żyją, mogą być inni bliscy krewni, których nie można dziecka poznać, czy to ze względów uczuciowych, czy też często z powodów majątkowych.

A ustawa nie może przecież każdego wypadku traktować indywidualnie. Musi obejmować całokształt zagadnienia, które jest bardzo trudne. Jedno jest pewne i bezsporne — ważne jest przede wszystkim interes i dobro dziecka.

A czy określenie z metryki nazwiska właściwej matki, jak żądają wszyscy adoptujący rodzice, będzie istotnie dla dziecka dobre? — Oto jest problem, nad którym myślą i pracują ustawodawcy

Bilety tam i z powrotem sprzedają kolejowe kasy „Orbisu”

Polskie Biuro podróży „Orbis” wprowadziło bardzo ważną innowację, która ogół podróżujących, a zwłaszcza udających się na urlop, powita ją niewątpliwie z dużym zadowoleniem.

W kasach „Orbisu” sprzedawane są bilety kolejowe tam i z powrotem.

Są to bilety książeczkowe o dwóch listkach, z których jeden ważny jest przy wyjeździe a drugi — przy powrocie. Bilety te ważne są w okresie 2-ch miesięcy przyczem sprzedaje się je tylko do dalszych miejscowości ponad 150 kilometrów.

Tak więc podróżny udający się do Je-

leniej góry, Szczecina czy Gdańska, aby oszczędzić sobie czasu i nerwów, może od razu w Łodzi wykupić bilet powrotny, za którym w ciągu dwóch miesięcy będzie mógł wrócić do domu.

Niezależnie od tego, można też z wczasu zakupić do takiego biletu miejsce w wagonie sypialnym, na które obecnie, w okresie masowych wyjazdów na urlop zapotrzebowanie jest znaczne. Reflektanci na wagon sypialny muszą jednak podać dokładną datę powrotu, a wówczas „Orbis” w Łodzi komunikuje się z danym oddziałem i rezerwuje miejsce, wydając podróżnemu bilet. (s)

Nasze Tały

KOCHAJĄCA MAMUSIA: Pragnie Pani, aby córka została w przyszłości lekarzem i matką, że nie wykazuje ona żadnego zainteresowania tym zawodem, natomiast pragnie być nauczycielką. A wszyscy nauczyciele — jak Pani pisze — żyją w ciężkich warunkach materialnych.

Drogo Pani! Rozumiemy doskonale, że jak każda Matka, pragnie Pani aby dziecku powiodło się w życiu jak najlepiej. Czy jednak sądzi Pani, że zmuszanie córki do kształcenia się w kierunku, który jej zupełnie nie odpowiada, może dać dobre rezultaty? Aby być do brym lekarzem, trzeba koniecznie mieć zamiłowanie i zdolności do tego zawodu. To nie jest praca mechaniczna. Zawód nauczycielki wymaga także specjalnych uzdolnień pedagogicznych i jeśli córka Pani pragnie się poświęcić wychowaniu i kształceniu dzieci i młodzieży, nie powinna jej Pani od tego zamiaru odciągać i do niego zrażać. O warunki materialne także przedwcześnie Pani się niepokój. Do tej pory, nim córka Pani ukończy studia, napewno wiele się w dotychczasowym losie nauczycielki zmieni na lepsze. Poprawa, nie może ona jeszcze być zbyt szybka, następuje ciągle, ale „nie od razu Kraków zbudowano”. Dziękujemy za pozdrowienia i przesyłamy Pani życzenia, aby wszystko w życiu Pani i córki ułożyło się jak najpomyślniej.

LONGIN Z OPOCZNA: Nie może Pan mieć żalu do koleżanki, że czuje ona sympatię do innych swoich kolegów i uprzejmie z nimi rozmawia. Byłoby to niesprawiedliwe i niesłuszne. Nam osobliwie przemawia bardzo do przekonania zdanie z Pana listu: „Do ukończenia szkoły nie chcę patrzeć na żadną dziewczynę”. „Patrzeć” oczywiście nie zoszkodzi, rozmawiać także, ale powinien Pan narazie traktować te sprawy jako dalekople nowo i nie poświęcać tej czy innej koleżance tak wiele myśli i zainteresowania. Napewno nie pomaga to Panu w nauce, która powinna być dla Pana, aż do chwili jej ukończenia — najważniejsza.

„STROSKANA MATKA”: Pragnie Pani umieścić swoją córkę w specjalnej szkole, gdyż dziewczynka po przebytych zapaleniu opon mózgowych, jest za słabo, jak na swój wiek, rozwinięta umysłowo. Proszę zwrócić się z dzieckiem do Pracowni Psychologicznej Zarządu Miejskiego, przy ul. Piotrkowskiej 84, II p.

Konkurs Jubileuszowy

Kupon Nr. 19

wyciąć i zachować

Nie należy troszczyć się o rentowność łoży w kącie. Będzie stale zajęta, a goście w niej nie sprawią wiele kłopotu. Zamówienia będą skromne, ale na piwek suty i pracy bardzo mało. Tacy goście wymagają jedynie, aby pozostawiono ich w spokoju. Siedzą przytuleni do siebie, stykają się głowami, szepczą wciąż i ścisają się za ręce. Gdy są absolutnie pewni, że nikt na nich nie patrzy, całują się dyskretnie. Starszy kelner ułatwia im rozkoszne chwile.

Parka zjawia się prawie codziennie ale nie razem jak to czynili po raz pierwszy. Przerwa między zjawieniem się tego i jej jest śmiesznie krótka.

Starszy kelner myśli, że to jest wielka miłość! Szkoda mu zakochanych. Są istotnie miłymi gośćmi. Wie jednak z doświadczenia, że takie gorące uczucie przerywa jakaś przykra niespodzianka. Pobiorą się, lub znużą się sobie wzajemnie.

Starszy kelner wzdycha. — W jednym i drugim przypadku będą unikać tego lokalu. Ale przykre zakończenie nie jest jeszcze bliskie.

Pewnego dnia on czekał dość długo na przybycie umiłowanej. Spóźniła się i tłumaczyła, z jakiego powodu.

Ale na jego czoło pojawiła się zmarszczka. Nie podobało mu się to opóźnienie po względnie krótkiej znajomości. Spodziewał się, że szczęście w kąci będzie trwalsze.

Starszy kelner nie dziwił się więc, że następnego dnia spóźnił się młodzieniec. Ona dąsała się. Nie uśmiechnęła się ani razu. Rzuciła gniewne spojrzenia. Głos nabral syczących dźwięków. Nie jest to jednak objaw niebezpieczny! Unosi ją jedynie temperament. To mała chmurka, która wkrótce zniknie, ustępując miejsca blaskowi słońca.

Starszy kelner wie, sytuacja stanie się groźna dopiero w chwili, gdy on zacznie się niecierpliwić i wołać o dzieciniki, a ona zagłębi się w przeglądaniu żurnali mód. Chwila ta jest nieunikniona. Nastąpi niewątpliwie.

Nastąpiła istotnie. Nie było już ani uścisków rąk, ani gruchania. Odsunęli się od siebie. Nie mają sobie nic więcej do powiedzenia. Więc czytają. Czasem któraś stara się ukryć ziewnięcie.

Starszy kelner podchodzi: — Państwo chcą płacić? — A po chwili: — Dowidzenia państwu. Nie spodziewa się jednak ujrzeć ich tu więcej.

Zacisną łoży w kącie zajmują wkrótce inna para. Kącik pozostanie. Pary będą się jedynie zmieniać. Ziemia się kręci i obraca się drzwi wejściowe. Zycie to ruch i zmiana.

Starszy kelner wie o tym i godzi się z rzeczywistością.

PRZYGODY WICKA I WACKA

WACEK: — Wygrałem wyścig i na tej brykiecie gotuję obiad.
WICEK: — Te! To nie była brykieta, tylko granat! Zwiewaj!...

WICEK: — Halo, sąsiedzi! Wacek wsadził do pieca granat! Zaraz będzie u nas eksplozja!... Wychodź z mieszkania!...

SĄSIEDZI: — No kiedyż będzie ten wybuch, panie Wiciu?
WICEK: — Powinien zaraz być!... Chyba żeby nie było...

WICEK: — No! Leży jucha jak byk. Myślałem, żeś go zabrał!
WACEK: — Mówiłem przecie, że wziąłem brykieta a nie granat!

Żywność na kartki dostaniemy w przyszłym tygodniu

W początkach nadchodzącego tygodnia sklepy, włączone do miejskiej sieci rozdzielczej, przystąpią do rozdzielnictwa artykułów spożywczych na kartki lipcove.

Na kartki I kat. wydane będą: cukier, mąka, rąbanka oraz 1 litr oleju kokosowego, względnie odpowiednie ilości innego tłuszczu.

Posiadacze kart II kat. otrzymają: cukier, tłuszcz i konserwy mięsne, posiadacze kart III kat. — konserwy mięsne.

Na kartki I R wydawane będą: cukier, mąka, tłuszcz i śledzie. Na II R. — konserwy mięsne. Na kartki dziecięce otrzymamy: cukier, kakao i prawdopodobnie pożywne soki owocowe. Na „ma cjerzyńskie“ — słoninę i masło duńskie oraz cukier, a dla ciężko pracujących przeznaczono dodatkowo konserwy, słoninę i płatki owsiane. (k)

Akcja o węgiel

na wypiek chleba wołnorynkowego

W OKZZ odbyła się wczoraj konferencja w sprawie przydziału węgla na wypiek pieczywa wołnorynkowego.

Postanowiono wystąpić do GUP-u o przydzielenie Łodzi na początek 25.000 ton węgla z tym, że w pierwszej kolejce zaspokojone zostaną piekarnie.

Odpowiedni memoriał w tej sprawie, uzgodniony z WRN i MRN, przesłany zostanie do władz centralnych w najbliższych dniach. (i)

Straż w tarapatkach

Zarząd Miejski kłopotuje się o dotacje

Straż Pożarna w Łodzi boryka się z poważnymi trudnościami. Braki w sprzęcie bojowym i urządzeniach przeciwpożarowych są tak znaczne, że jeśli nie zostaną zastosowane radykalne środki za radce — Straż nie będzie mogła wywiązywać się ze swego zadania.

Utrzymanie Straży Pożarnej kosztuje Zarząd Miejski 100 milionów złotych rocznie. Ponieważ suma ta okazała się nie wystarczająca, a więcej z i tak ograniczonego budżetu nie można wykroić — Zarząd Miejski postanowił zwrócić się do Ministerstwa Przemysłu i Handlu o przyznanie stałej dotacji dla potrzeb straży łódzkiej w sumie 4.000.000 złotych miesięcznie.

W memoriale, wystosowanym do Ministerstwa, Zarząd Miejski zwraca m.in. uwagę na to, że Straż Pożarna zabezpiecza wszystkie obiekty podlegające Ministerstwu Przemysłu i Handlu, czuwając nad ich bezpieczeństwem. (k)

Ogłaszajcie się

w **Expressie** ilustrowanym

Jak domki z kart

walą się budynki

Rozsypały się trzy mieszkania przy ul. Kilińskiej 16. — Lokatorzy zostali w porę ewakuowani

Fatalne prawo serii nie dało długo na siebie czekać. Nie przebrzmiały jeszcze echa wypadku przy ul. Jaracza 38, gdy w tej samej dzielnicy, w odległości zaledwie stu metrów, znowu wydarzyła się katastrofa budowlana. Katastrofa tym poważniejsza, że naraziła pozbawiła dachu nad głową siedem rodzin.

Piszemy „narazie“, bo chwile zmurszałego, stuletniego domu przy ul. Kilińskiej 16, wydają się policzone. Wczoraj runęła poprzeczna oficyna. W pozostałych zaś i w ścianie frontowej utworzyły się tak szerokie i głębokie szczeliny, że z łatwością można w nie wsunąć rękę.

Nic dziwnego więc, że lokatorzy żyją jak na wulkanie z obawą spoglądając na górne piętra.

Wypadek wczorajszy wydarzył się rano, około godz. 6-ej. W 3-pokojowym mieszkaniu Hendela na 1-yim piętrze zawałiła się podłoga, przysięgając swym ciężarem i meblami pomieszczenie na parterze, zajęte przez warsztat kowalski Chmielewskiego.

W tym czasie w lokalu parterowym znajdował się pracownik Chmielewskiego, który spał na tapczanie. Walące się z góry deski utworzyły nad głową śpiącego rodzaj daszka, dzięki czemu ten ostatni cudem tylko ocalał.

Napóć żywy ze strachu wygramolił się z pod rumowiska i wybiegł na podwórze, głośno wzywając pomocy.

RAZ ZA RAZEM

Po upływie kilku minut na miejsce przybyło Pogotowie Budowlane Straży Pożarnej. Podstępnowo zagrożone belki i wydano zarządzenia ochronne. Obecni na miejscu fachowcy ocenili sytuację jako wysoce poważną i w obawie, że lada moment zawałi się dalsze piętra wydano polecenie natychmiastowej ewakuacji wszystkich lokatorów poprzecznej oficyny.

Mimo gorących protestów (któ chce

dzisiaj rozstać z mieszkaniem?) siedem rodzin usunięto z zagrożonego obiektu.

Ledwo ludzie zdążyli wynieść swój dobytek — rozległ się ogłuszający huk. To runęły górne piętra. Gdyby nie szybkość akcji ratowniczej — niewątpliwie nie obeszłyby się bez licznych ofiar, — gdyż jednocześnie z sufitami i podłogami, które zawałiły się od facjaty na 4-m piętrze aż do piwnicy, runęła także ściana szczytowa od strony drugiego, wewnętrznego podwórka.

NA MIEJSCU KATASTROFY

Po otrzymaniu alarmującego meldunku udaliśmy się na miejsce.

Grupy ludzi na ulicy żywo komentują wypadek.

— Niedługo z wszystkimi domami tak będzie — dowodzi jakiś starszy mężczyzna w poplamionej bluzie robotniczej. — I czy nie lepiej podwyższyć komorne i remontować, a nie czekać z założonymi rękoma?

Przeciskam się przez ciżbę ludzką. Na podwórzu uwijają się strażacy. Połowa podwórza odgradzona jest linką. Poza linkę nie wolno przejść. W strefie zagrożonej czyha śmierć!

Porządku pilnuje kłku milicjantów. Starszy sierżant Cichacz i dzielnicowy Gryczko uprzejmie udzielają mi informacji.

Ryzykuję i — wkraczam na teren zagrożony. Szybkim krokiem mijam bramę, wychodząc na drugie podwórze, skąd mam pełny obraz wypadku.

Mieszkania lokatorów jak na dłoni. Widać najdrobniejsze szczegóły, gdyż szczytowa ściana runęła do piwnicy. Budynek wygląda jak gdyby dopiero co spadła nań bomba burząca najcięższego kalibru.

Niesamowity widok sprawia czysto wyprana firanka oraz doniczka z czerwono na pelargonii na oknie pierwszego pię-

tra. Kto by pamiętał o takich drobiazgach, gdy grunt usuwał się spod nóg i ludzie mieli tylko kilka minut czasu na ratowanie swego dobytku?

BIWAKUJA NA PODWÓRZU

Ewakuowani rozłożyli swe meble, poscieli i garnki na podwórzu. Nie ruszają się z miejsca, chociaż polecono im wyrażnie, aby narazie, do chwili wyszukania dla nich zastępczych mieszkań, przeprowadzili się do Miejskiego Schroniska Przy ul. Sienkiewicza 7-9.

— Nigdzie nie pójdę — oświadcza twardo młody mężczyzna w czapce kolejarza. — Sam wyremontowałem sobie mieszkanie, gdzie się teraz będę poniewierał?

To jeden z tych, którego mieszkanie zamieniło się w kupę gruzów. Kolejarz zanosił dziecko do krewnych, a sam z żoną czeka na podwórzu co będzie dalej.

Zapytuje pozostałych, dlaczego nie chcą skorzystać ze schroniska. Przecież zawałonej oficyny żadna siła nie przywróci do poprzedniego stanu. Mieszkania ich przepadły. Trzeba dziękować Bogu, że obeszło się bez ofiar w ludziach.

Słowa moje nie docierają widać do świadomości ewakuowanych. Przeszepują z nogi na nogę, pilnują mebli i — nie ruszają się z podwórza.

„TU SĄ MAŁE DZIECI...”

Otoczają mnie pozostali lokatorzy. — Niech pan napisze w „Expressie“, że tu są małe dzieci. Nie jesteśmy pewni ani jednego dnia. Cały dom może się zawałić.

Budynek ten zamieszkuje 63 lokatorów. Dziś uda się na miejsce specjalna komisja. Jeśli orzeknie, że dalszy pobyt w domu tym zagraża bezpieczeństwu lokatorów — wszyscy zostaną stamtąd usunięci. Jeżeli zaś sprawa nie wygląda tak groźnie — niezwłocznie podjęte zostaną prace, zabezpieczające dom przed wypadkiem.

Los poprzecznej oficyny został definitywnie przesądzony: przednia ściana i resztki bocznych ulegną natychmiastowej rozbiórce.

Liczba domów w Łodzi powoli, ale systematycznie, zmniejsza się. Bedzie to trwało tak długo, aż nie zostanie podjęta racjonalna gospodarka.

Lasy na własność

chce przejąć Zarząd Miejski

Zarząd Miejski w Łodzi wystąpił do Ministerstwa Leśnictwa o umiastowienie wszystkich lasów, znajdujących się na terenie Wielkiej Łodzi.

Chodzi tu przede wszystkim o lasy łągi giewnickie, które gmina miejska do tej pory dzierżawi.

Zarząd Miejski pragnie stworzyć w tych lasach specjalny rezerwat leśny i przystosować go do użytku jak najszerzszych rzesz. (s)

Oberwał się sufit

w mieszkaniu krawca na Pl. Kościelnym

Pogotowie Budowlane nie zdążyło powrócić do koszar z ul. Kilińskiej, gdy znowu otrzymano meldunek o dwóch wypadkach.

Jedziemy wślad za samochodami strażackimi. Zatrzymujemy się na Placu Kościelnym. Widok podobny do tego, jaki dopiero kilka godzin temu był na ul. Kilińskiej. Ten sam samochód straży, te same załężnione sylwetki lokatorów na podwórzu i ciekawskich przed domem.

Tutaj wypadek okazał się na szczęście mniej groźny. W mieszkaniu krawca Rozumka, na 2-im piętrze zawałił się sufit w ostatnim pokoju. W pokoju tym nikt nie mieszkał. Krawiec dopiero chciał go wyremontować. Strażacy uwijają się

dzielnie, umacniając stęplami nadwyrężone belki.

Schodzimy po trzęsących się schodach i kierujemy kroki do sąsiedniego domu, gdzie druga partia strażaków zabezpiecza mieszkanie ob. Zajęta na 2-im piętrze. Belka podtrzymująca sufit wygięła się, jakby była zrobiona z gumy. Sufit może lada moment trzasnąć. Strażacy pilują deski, zaraz podstemplują niebezpieczną belkę.

Przechodząc przez teren b. ghetta, widzimy same rudery. Część z nich została nam w upominku Niemcy, inne do stanu tego przywiódł czas. I tu właśnie z całą wyrazistością wyłania się konieczność przystąpienia do natychmiastowego remontu nieruchomości! (o)

